

CIJENA listu: U preplati za čitavu god. K 86—, za polugodište K 18—, tromjesečno K 9—, mje- sečno K 3-60, u maloprodaji 12 fl. pojedini broj. OGLASI primaju se u upravni listu trg Čistoza 1

HRVATSKI LIST

Izlaže svaki dan u 5 sati ujutro.

Godina IV.

Broj 914

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ.

: Beč, 21. (D. u.) Službeno se javlja:
Nikakovi bitni dogodjaji.

Poglavnica generalnog stožera.

NJEMACKI RATNI IZVJEŠTAJ.

: Berlin, 21. siječnja (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Sjeveroistočno je i istočno od Yperna, kao i na fronti od La Bassée do Epehy potrajava pojačana topnička djelatnost. Južno od Vendhuille ostalo je kod odranske engleskog sunka zárobjenika u našim rukama.

Bojna skupina njem. prijestolonasljednika: U pojedinim odsjećima u Champagni i s obje strane Moze bojna djelatnost topništva. Sjeverozapadno od Reimsa i u Argonama imali su manji potevati naših izvidničkih odjela uspjeha. U ova posljednja dana oboren je 11 ljetala i 1 pripelj zrakoplov.

Istočno bojište:

Ništa nova.

Makedonsko bojište:

Između Vardara i Dojranskog je jezera od vremena do vremena oživjela topnička paljba. U okolini je Dobrudža došlo na više mesta do bojeva u pretpolju, koji su bili po Bugare uspješni.

Talijansko bojište:

Položaj je nepromijenjen.

Prvi majstor glavnog sijela Ludendorf.

Iz Rusije.

Boljševici raspustili konstituantu. — Bojevi u Petrogradu. — Krilenko u počasnosti. — Kubno slutnje. — Sudbina obitelji Romanova. — Iz konstituante. — Glasovanje pod bajonetima. — Nemiri.

U Petrogradu vlada posvemašnja anarhija. Agentura javlja, da su boljševici zaključili raspustiti konstituantu. Prema drugoj vijesti iz istog je izvora bila konstituanta rasprištenaiza četverosatne rasprave, jer nije htjeli boljševičkoj vladu odobrili načela o preuređbi zemlje i jer se je izrekla protiv načina, kako sovjet pregovara o miru sa središnjim vlastima. "Corriere della sera" javlja od 18. o. m., da je u Petrogradu došlo između crvene garde i mornara te oružanih gradjana do bojeva, koji još traju. Pristaše Lenina bacali su na povorke socijalno-revolucionarnih radnika, koji su demonstrirali u prilog ustavodavne skupštine, sa krovova bombe pučali na njih sa strojnim puškama. Imade mnogo mrtvih i ranjenih. Medju mrtvima nalazi se takodjer socijalno-revolucionarni poslanik konstituante Boganov.

Stockholm, 19. Iz Haparande javljaju ovdješnjem novinstvu: Na nekoj skupštini glede demobilizacije izjavio je vrhovni zapovjednik, Krilenko, prema službenom glasilu boljševičke "Izvestija", da poteškoće vlade rastu od dana u dan. Gradjanski rat sve više zahvaća oko sebe i poprima sve oštije oblike. Položaj da je prično neodržljiv, te će se dovršiti u katastrofi. Na fronti da je već započela demobilizacija neurednim bijegom u masama, koje priređuju željeznicama najveće poteškoće. Stoga se je moralo obustaviti čitav prijevoz ugljena. Drugi je neki pučki povjerenik izjavio na konferenciji ovako: Vojnici umiru na stotine tisuća na fronti, i glad će ih malo po malo dotjerati u unutrašnjost zemlje, gdje će sve opustošiti, što će na svom putu naći.

Amsterdam, 20. (D. u.) "Telegraph" priopćuje petrogradsku vijest lista "Times", prema kojoj ondje opet rastu nemiri. Slab dojam izjavlje-to, što je zatajila opskrbu gorivom i živozemom. U posadi se zamjećuju znakovi malenih nesuglasica. Pučki se povjerenici ne mogu više tako bezuvjetno pouzdavati u posatku, kao ono prije mjesec dana. Sve upućuje na nove nemire. List "Ruskaja Vjedomost" navadja primjere za nasilja boljševičkih vojnika kod izbora za konstituantu. U okružju su Kozlov prodriji boljševički vojnici u selu i prijetili se ubojstvom svakomu, koji ne bi glasovao za kandidata boljševika.

Stockholm, 20. Kako javlja "Djen", zaključio je izvršbeni odbor seljačkih vijećnika,

da podastre kod izvršbenog odbora sovjeta ovaj predlog: Obitelj Romanov neka se smješta preuzeće iz Tobolska u Kronstadt ili Petrograd. Osim toga neka se uapse svi članovi obitelji Romanov, koji se nalaze još na slobodi, neka se sastavi izvanredno istražno povjerenstvo, koje imade izraditi optužnicu i na njezinu temelju stavit obitelj Romanov pred revolucionarno sudište. Sve ovo valja da se zbi što brže, kako bi se odmah nakon dolaska bivšega cara u Petrograd mogli istraživati njegovi zločini. Glasase, da je izvršbeni odbor sovjeta spremam udovoljiti tom zahtjevu.

London, 20. (D. u.) Reuter javlja iz Petrograda sa danom 19. siječnja: U konstituirajućoj je skupštini pročitao Sverdlov izjavu o pravima radnika. Ova traži, da ruska republika sovjeta ukine privatno vlasništvo i uvede vlasništvo radnika na njihovom radu, te prisilni rad, da se radnici oboružaju, a nezaposleni razredi razoružaju, da se uvede socijalistička vojska, a zajmovi proglose nevaljanima. Izjava završuje, da vlast isključivo pripada radnicima i sovjetima. Oboružani su mornari stajali u hodnicima i na ulazu u zgradu, a bila su namještena i dva poljska topa. Skupština je sa 273 proti 140 glasova zaključila, da se odgodi rasprava o izjavi glede prava radnika. Nakon toga su boljševici i socijalni revolucionari lijevice ostavili dvoranu. Preostali su socijalni revolucionari unatoč prijetnji oboružanih mornara poduzeli svom nagliscom mjeru glede zemljišta, kao i predlog, neka se svim zaraćenima izazalje odslanstvo, kako bi se uspostavilo svjetski mir.

Petrograd, 20. P. b. a. Središnji je izvršbeni odbor izdao na pučanstvo u Petrogradu ovaj proglaš: Neprisjeti puka šire svagdje vijesti, da su dne 18. o. m. revolucionarni radnici i vojnici, koji su priredili bili mirovnu demonstraciju, pučali. Ovakove se vijesti šire u svrhu, da se u redove radnih masa unesu smutnje, izazovu izgredi i potakne na atentate proti revolucionarnim idejama. Već je bilo ustanovljeno, da su buntelji pučali na mornare, seljake i radnike, koji su obavljali sigurnosnu službu po ulicama. Središnji je izvršbeni odbor poveo strogu istragu. Krivcima će suditi revolucionarna sudista. Središnji odbor preporuča pučanstvo, da ovakovim glasovima ne vjeruje i bude mirno.

Petrograd, 17. (D. u.) P. b. a. "Nova Život" tvrdi, da ukrainski zastupnici, izuzevši one, koji su već na putu, ne će poći u Petrograd, da prisustvuju otvorenu konstituante. Pridošli će ukrainski izaslanici i za pročitanja izjave ostaviti dvoranu, dok se ne promijeni stanje odnosa između zavoda Smolni i rade. Neprisjeti stva između boljševičkih i ukrainских neka se četa obustave sve do otvorenja sveopćeg kongresa radničkih i vojnkih izaslanika Ukrajine.

Petrograd, 17. (D. u.) Agence Havas. Listovi javljaju, e je vijeće pučkih povjerenika, kako bi stalo na put odnosnom sukobu, zaključilo, da kod odluke, imade li se konstituanta otvoriti ili ne, ne će uzimati nikakova obzira na broj članova, prijavljenih kod povjerenika. Taurijske palače za obranu Taurijske palače smješten je veći broj puščanih strojeva. Kroz pet je dana cestovni promet potpuno obustavljen.

Radnička stavka u Austriji.

Njemački su socijalni demokrati upotrebili stavku, da se nekim svojim zahtjevima domognu vlasti u Beču. Oni traže komunalnu izbornu reformu za Beč, ali ne za ostale zemlje, kao što na primjer za Češku i Moravsku, gdje bi takvom izbornom reformom izbilo u punom svijetu, kako malo Nijemaca imade u rečenim zemljama. I ministar se je predsjednik izjavio pristašem ove prividne demokracije, koja ni na koji način neće da dopusti, da se u Austriji stvari naravno i istinsko ravnoteže između pojedinih naroda i njihovih zastupstva, te da se konačno riješi onaj "vječito austrijski" nacionalni problem. Baš zgodno je kazao gospodin Seidler onaj "vječito austrijski" problem, ali time nije izrekao nikakve duhovitosti, već, ne sluteći ništa zla, ispostavio sebi i svojim prethodnicima fenomenalnu svjedodžbu nesposobnosti. Vrh toga ministar nam je Seidler odao tajnu, nama doduše već dugo poznatu, da on ne vodi pravedne politike ravnopravnosti, već politiku eksponenta Wolfsove stranke. Seidlerova izjava o komunalnoj izbornoj reformi nosi na sebi žig protuslavenska

"HRVATSKI LIST" izlazi u naknadnoj tiskari JOS. KRMPOTIC u Puli, trg. Custoza 1. Uredništvo: Sisanska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSIP HAIN u Puli. — Rukopisi se ne vraćaju.

U Puli, utorak 22. siječnja 1918.

i protudemokratičnosti, a mi mislimo, da je ministarstvo Seidlera izreklo time smrtnu osudu u očima slavenskih i demokratičkih zastupnika.

: Beč, 21. (D. u.) Kako javlja "Rathauskorespondenz", zaključilo je predsjedništvo bečke kršćansko-socijalne stranke izjavu, u kojoj se izriče očekivanje, da će pregovori u Brestu-Litovskom dovesti do skorašnjeg, trajnog sporazumnog mira u Rusiju. Kršćansko-socijalna je stranka uvjerenja o iskrenoj miroljubivosti grofa Czernina i goji potpuno povjerenje, da će ministar izvanjskih poslova poduzeti sve, što se dade dovesti u sklad s državnim interesima, kako bi se došlo do mira. Kršćansko-socijalna stranka smatra ali štetnim, kad se u ovaj trenutak, kadno bi sama sloga monarkije mogla naše zastupnike osposobiti na snažno nastupanje, oslabljuje njezin položaj političkim stavkaškim pokretima. Kršćansko-socijalna se stranka diže proti izbijanju pokreta u jednostrane stranačko-političke svrhe i najoštire prosvjeduje proti tomu teritorističkomu nasilstvu na bečkom pučanstvu.

: Beč, 21. (D. u.) Dnevniči su danas opet izasli. Pretežna je večina premeta preuzeila danas opet posao. Dosad se ne javlja ni o kakovima upadicama.

: Beč, 21. (D. u.) Jučer se je prije podne obdržavao kod ministra-predsjednika dr. Vitezza pl. Seidlera glede izjave, koje je vlada podala bila pouzdanima radništva o reformi općinskog izbornog prava, dogovor, kod kojega su sudjelovali narodni zastupnici Pacher, Frajher v. Pantz, dr. Silvester, dr. Urban, dr. Waldner i Wolff. U uvodu je spomenuo ministar-predsjednik, e mu se je pričinilo poželjnim, da se porazgovori sa zastupnicima njemačkih stranaka, koji borave u Beču, i kod toga pobliže obrazloži shvaćanje vlade, u kakvom okviru i uz koja jamstva smatra vlada provedenje takovih reforma mogućim. Vlada priznaje, da su se prepostavke i gledišta za postupak s izbornim pravom uslijed rata bitno promijenile, te da je osobito obzirom na požrtvovno držanje svih slojeva puka tečajem rata izbila na javu spoznaja, da se u buduće moraju na području općinskog izbornog prava jače nego dosad istaknuti ona demokratska načela, na kojima se osniva izborni pravo za parlament. Kod toga si je vlada dakako potpuno svjesna, da imade svaka izborna reforma pokraj demokratske takodjer i narodnosnu stranu. U Austriji može takova reforma izazvati pomak razmjera narodnosnih slija, prelaz političke skupine ili njezine nadmoći sa jedne narodne skupine na drugu. Stoga sadržaje u Austriji svako pitanje o izbornom pravu uvijek i koliko toliko od našeg vječnog austrijskog problema, naime narodnosnog, i ono se ne smije, da se zajedno ne riješi i u njoj uklapljeni dio narodnog prava. Bilo bi neodgovorno i nesavjeto, kad bi se reforma provedla išli sa demokratskog stanovista, a zanemarile se njezine narodne posljedice. Sve dolazi na to, da se stvore takova jamstva, da se postigne zaželjeno narodnosno glavno djelovanje i po mogućnosti što više izluči neželjena narodnosna nuzgredna djelatnost. O tom si je na čistu svaki razbrišiti političar. U mješovitim jezičnim područjima nema dakako izborne reforme bez stanovitog narodnog uredjenja. Sto se pako tiče želja radništva gledje demokratskog razvoja općinskog izbornog prava i shvaćanja vlade, koja smatra shodnim, da podje tim željama u stanovitim mjerama i uz stvarne modalitete u susret, to narodni preokret ne leži niti u težnjama radništva a niti bi ih vlada mogla dozvoliti. Upravo tako, kako požrtvovno držanje i razumno sudjelovanje svih pučkih slojeva opravdava jače pritezanje širih krugova pravima i zadačama javnoga života, upravo bi tako bila upravo nesnosna pomisao, e. bi možda njemačkom narodu uslijed reforme, koja je ma bilo kako u savezu sa ratom, nastala odavle kakova šteta ili bol.

Vlada si je stoga u svojoj izjavi naprama zastupnicima radništva izričito pridržala pravo, a za to našla i potpuno razumijevanje, da se reforma može uočiti i provesti samo prilagodjenjem uz posebne narodnosne odnose u pojedinim zemljama. To se pravo imade shvatiti u tom smislu, da se koli u izgled stavljeni podnešenje vladine osnove glede novouredjenja općinskog izbornog prava u pojedinim saborima, toli i načelno zaželjni predloži, koji bi bili iz krila autonomnih težnja predloženi vladu, omogući samu u tom obliku, da ne bude nište na uštrb narodnosnom stanju. Prisutni su izaslanici iz Češke izjavili, da za Češku imade održanje narodnosnog stanja za

nepobitnu pretpostavku provedenja narodnosne razdiobe i samouprave. Ministar je predsjednik primio izjavu šest njemačkih zastupnika na znanje.

Stavka radništa u Ugarskoj.

Budimpešta, 21. (D. u.) Popodne je došlo izaslanstvo socijalno-političke stranke ministru-predsjedniku dr. Wekerlu i predalo mu jučer zaključenu rezoluciju, prema kojoj je radništvo zaključilo, da će nastaviti borbu, dogod im se ne pruže dočina jamstva glede ovih tri točaka: 1. Naš je zastupnik u Brestu Litovskom spremam, da bez svakog tujeg umješavanja sklopi mir bez aneksija, osnovan na pravu samoodređivanja naroda. 2. Zastupničkoj kući predložena se osnova o izbornom pravu bezodvlačno rješava, ili se pako u slučaju, kad bi stranka radna pokušala to prepriječiti, zastupnička kuća raspušta. 3. Vlada se brine uz uporabu najodređitijih sredstava za pravednu razdoblju najvažnijih potrepština za radništvo. — Ministar je predsjednik dr. Wekerle izjavio, da vlada podupire čitavim svojim ustavnim utjecajem mirovnu politiku grofa Czernina, koje je ostvarenje takodjer i najsrdačnija želja kraljeva. Ministar je predsjednik uputio nakon toga na poznatu noviju izjavu grofa Czernina, da se s naše strane mirne će izjavljivati radi osvajalačkih težnja, no pojavje, kao što su eto ove sadašnje, znače ozbiljnu pogibao za mirovne rasprave. Smatra li tako vrueći prijatelj mira, kao što je to grof Czernin, tu ozbiljnu opomenu potrebitom, to moraju i radnici, koji poput nas žele što skorašnje ostvarenje mira, poraditi u pravcu, da odmah opet nastupe normalni odnosi. Gleda izborne reforme izjavlja ministar-predsjednik dr. Wekerle, da se o njoj mora raspravljati prije negoli o ičemu drugom, i ako osnova ne bi našla većine zastupničke kuće, vlada je sklona, da se prizove na izbornike. U pitanju gleda prehranu, kani vlada svim sredstvima nastupiti za poboljšanje teških prilika. Prema onomu, što bje rečeno, vlada ozbiljno poziva radništvo, da se prihvati opet posla, jer bi nastavak abnormalnih odnosa mogao biti samo na uštrb stvari mira i izbornog prava. — Vodja je deputacije izjavio, da se radnici na temelju izjave ministra-predsjednika prihvataju opet posla.

Pregovaranja o miru.

Berlin, 20. „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ piše: Ravnatelj je trgovacko-političkog odjela, dr. Johannes, stigao iz Brest-Litovskog u Berlin i bio primljen po državnom kancelaru, da ga izvijesti o tečaju trgovacko-političkih pregovora s Rusijom i podstare mu daljnje predloge gleda nastavka istih. Po svoj će prilici ravnatelj Johannes, kojemu bje u Brestu-Litovskom imenovan zamjenik, morati svdje boraviti dulje vrijeme, jer su se u berlinskom odjeljenu centrali nagomilali prešni službeni poslovni, radi česa moga on osobno da sudjeluje, i jer se rasprave u Brestu-Litovskom otežu dulje, negoli se je to isprvice moglo očekivati.

Za deklaraciju.

Narodne žene i djevojke Buzeta i okolice za „Jugoslavensku deklaraciju“.

Mi potpisane žene, majke, kćeri i zaručnice Buzeta i okolice punim srcem, te ženskom tvrdokornošću i oduševljenjem, pristajemo uz majsku deklaraciju našeg „Jugoslavenskog kluba“ u Beču, osvjeđene, da će jedino naša narodna slobodna jugoslavenska domovina srcem, umom i desnicom ujedinjenih Hrvata, Srba i Slovenaca pod hapsburškim žezlom, moći nas, našu djecu i unučad riješiti sramotnog, izdajničkog ropstva, teških boli, krutih — tujinskih veriga, stoljetnih, nikad smalaksalih tlačitelja.

Pristajemo uz svibanjsku deklaraciju, duboko osvjeđene, da će jedino naša, od tujeg gospodstva slobodna, jugoslavenska država, pristati čitav naš troplemeni dosad mraženi i neujedinjeni narod k boljšiku, razvitku, prosvjeti i narodnoj časti. Pristajemo uz deklaraciju za sve pretrpjene sadašnje i prošle muke i pregaranja i iz osvete za sva krvna zla, nanešena slavskome jugu; za prolivenu krv u medjusobnim — bratobojničkim borbama. Pristajemo iz gnjeva za tolike i tolake naše krv, majke i žene, što su pod tujinskim uplivom izdale slatko majčino mlijeko, radajući sebi janjičare, a neprijatelju silovite junake.

Dočim ovo izjavljamo, povladjujemo rad „Jugoslavenskog kluba“ te našeg zastupnika dr. Laginje, pozivajući iste, da ne popuste dok ne bude

Hrvat svoj na svome
Na tlu — hrvatskome!

U Buzetu, 20. januara 1918.

Golmajer Mimica. Špehar Zorica.

Do sada preko 500 potpisa, a ostali slijede.

Za deklaraciju Jugoslavenskoga kluba od 30. svibnja 1917. izjavlje se dalje općinari mještance Zarečja, općine Pazin u Istri i pripisuju ovu

Izjavu:

U Zarečju, dne 16. siječnja 1918. Potpisani općinari (muški i ženske) hoće da budu gospodari na svojem. Hoćemo slobodnu domovinu pod carem Karlo I. Živjela Jugoslavija!

Slijedi 87 muških i 154 ženska potpisa.

Naši se redovi množe. Narod glasuje sam, na svoju ruku, slobodno, glasuje za svoje oslobođenje i narodno ujedinjenje svih jugoslavenskih plemena u jednu jaku slobodnu državu, gdje ne će tujinska ruka nemilosrdno haračiti, kao što je to pravila do sada, a još i dana danšnjega to isto čini. Gledajmo i nastojmo, da se glasovanje to proširi, da se svi oni, koji isto misle i isto osjećaju i izjave otvoreno i snažno, e bi tako pred svijetom manifestovali naš želje i naše ciljeve. Jedino tako pripravljeni u složnjim i jedinstvenim redovima moći ćemo da svjesno dočekamo veliki čas, koji se približuje.

Iz Slavenskog svijeta.

Ljubljana za jugoslavensku ideju. „Slovenski narod“ javlja, da se je dne 18. t. m. na Turjaškom trgu u Ljubljani sakupila dosta velika množica, da daje izraza svojoj radosti, što se je povratio g. Ivan Hribar i da daje oduška svom oduševljenju za jugoslavensku ideju. Množica je pred bankom „Slavljom“ zapjevala više pjesama. Hribar je sa prozora pozdravio manifestante te je naglasio, da se osobito veseli, što se naročito omladina oduševljava za jugoslavensku stvar, koja je u našoj delegaciji u Beču našla prave, iskrene branitelje. Na to je množica otišla pred zemaljski dvorac, gdje je dala izraza svom ogorčenju proti zemaljskom načelniku dr. Sušteršiću. Na to je množica otpjevala pred Prešernovim spomenikom „Haj Slovane!“ te je iza toga otkoracala pred biskupsku palaču, da priredi ovacije biskupu dr. Jegliču, koji je tako muževno i bez straha nastupio za deklaraciju. Gosp. se je biskup ponovno zahvalio za iskazane mu simpatije. Druga je polovica vijesti zaplijenjena.

Češki časopis u Petrogradu. Praški listovi saopćuju, da će boljševička vlada izdati u Petrogradu češki list, da propagira svoje nazore.

Domaće vijesti.

Za deklaraciju. U današnjem broju našeg lista prilopujemo dvije nove izjave za jugoslavensku deklaraciju i to općinara mještanca Zarečja i narodnih žena Buzeta i okolice. Original izjave poslat ćemo Jugoslavenskom klubu u Beč. Istarski Jugoslaveni, slijedite taj primjer i oglasite se!

Jedan upit na c. kr. tvrdjavnog komesara, kao šefu vojničke oblasti u poslu vojničkih podpora. „Zakon veli, da svakomu, koji imade svoga hranitelja u vojničtu, pripada potpora za uzdržavanje. Drugi zakon veli, da svl evakulci dobivaju podrpu radi toga, što su ostavili svoj dom. Kad su naši ljudi ostavili svoje ognjiste, išli su raštrkani po cijeloj Austriji. Kod kuce su redovito primali svoju podrpu za uzdržavanje, a čim su došli u druge pokrajine, izgubili su ovu i odredili im ovu drugu, bjegunačku podrpu. Iznimku čine samo neki kotari u Moravskoj, koji su poštano narodu isplaćivali obe potpore. Ali većina naših evakulira bila je cijelo vrljeme bez vojničke podpore. Sada, kad su se vratili kući, pitaju kotarsku potporu komisiju, da im naknadno doznači ono, što nisu dobili, ali njihove molbe nemaju rješenja. Baš zato molimo g. tvrdjavnog komesara: Imadu li ti ljudi pravo pitati naknadno potporu ili ne? Ako imadu pravo, zašto se njihove molbe ne rješavaju sa svom brzinom i to baš onako, kako su ih tjerali od svog doma. Imadu li pravo na tu potporu, neka se molba odmah rješi povoljno, nemaju li pravo, nek se odmah odbije! Jedno ili drugo!“ Više onih, čije molbe leže neriješene.

Pojačanje redarstvenog nadzora u Pulu. Odredba lučkog admirala: Da se stane na put kradjanja, koje su u posljednje vrijeme učestale u Pulu i okolicu, određeno je poštrenje redarstvene i stražarske službe tečajem noći. Crnožutom vrpcom providjene patrule redarstveno-stražarske satnije, etapnog bataljuna 65 i c. i kr. ratne mornarice, sastojeće se iz jednog potčasnika i jednog momka, upućene su, da se uvjere, da li su iza 7 sati na večer zatvorene trgovine, a iza 9 sati gostione i kavane, da se iza 10 sati na večer ne nalaze civilne osobe bez posebne dozvole na ulici. One su nadalje ovlaštene, da u vrijeme između nastupa mraka i osvitanja dana zaustavljaju momčad i civilne osobe, koje nose zamotke, njihove zamotke na licu mjestu pretraže i u slučaju, da predstavljaju sumnju radi kradje, osobe uapse. Kod nadziranja zatvorenih trgovina, gosti-

ona i kavane, kao i kućnih vratiju, imadu se patrulje uvjeriti, da su vrata i prozori dobro zatvoreni. Nadju li se iza 10 sata kućna vrata otvorena, imadu se veže i dvorišta pregledati. Sve uapšene se vojničke i civilne osobe imadu dovesti na vojno-redarstvenu stražu, gdje će zapovjednik straže provesti daljnji postupak.

Koncert u gradskom kazalištu. Danas na večer obdržavat će se u gradskom kazalištu pod pokroviteljstvom Njezine Prezv. gospodje admiralice Juliške Fiedler koncert glazbe vatne mornarice uz sudjelovanje baritona Ivicha-a i Kausa. Početak u sedam sati na večer.

Premještenje okružnog sudišta iz Rovinja u Pulu. Iz Pazina doznamo, da je vlada konačno odlučila, da se okružno sudište iz Rovinja premjesti u Pulu. Za sada se nastoji oko toga, da se priskrbti prostorije, u koje bi se sudište moglo privremeno smjestiti.

Iz Madulina nam pišu: Ovih dana su ribari c. i kr. mornarice ulovili kod nas silnu množinu dobre ribe. Neznamo kamo je ta riba otišla ali to znamo, da mi, niti naši susjedi po selima nemogosmo dobiti ribe niti za plaću. U opće mornarice reći, da kroz cijelu godinu se oko Pule lovi riba, ali naši seljani nemaju od toga nikakve koristi. Sve što ulove, ide u Pulu na Nj. Vel. brod „Bellonu“, gdje se razdijeli, a što ostane, ide na „merkat za civile“. Na merkatu počnu prodavati ribu u 3 sata po podne i tako mi ne možemo kupiti ništa, jer moramo kući. Da čekamo, dok dodje red na nas, ne bismo ni u pol noći kuči došli. Tako je i sa mesom. Seljak iz okolice ne može u Puli nikako do mesa. To je samo za grđjane. Krivnja leži u opškrbnom odboru, koji nezna ili neće, da prodaju tih živežnih namirnica bolje uredi. Mi smo svagdje, pa i ovdje državljani drugoga reda. Na fronti smo pako u prvim redovima.

Mlodari za našu rednju školu u Pulli. Primila je uprava našeg lista kroz mjesec prosinac 1917. i do 10. o. m. od jedne skupine prijatelja naše škole i podupiratelja našeg toli potrebnog narodnog pokreta, iljepu svetu od K 1.212.—, na čemu izričemo požrtvovnim darovateljima najsrdačniju hvalu. Budućnost naše siromašne djece, bit će im najbolja plata. Samo naprijed: uzorni rodoljubi i na ovakov način iskažujte vaše misli i osjećaje, na udivljenje cijelog Jugoslavenskog naroda. Darovaše: po K. 50: Simić Anton, Ogurić Petar, Čučuković Nikola; po K 14: Popović Ilija, Capalija Sime; po K 12: Magarić Gjuro, Dodoja Mate; po K 11: Čorić Tvrko; po K 10: Blažić Janko, Petković Joso, Lorencin Ivo, Lušić Nino, Tomićić Josip, Miletić Jakov, Živković Marko, Zuvela Anton, Vrtlasi, Zore Ivan, Dorotić Petar, Strpić Marko, Tadić Dujo, Burmeta Božo, Juričić Andre, Stjepović Luko, Šiljeg Sime, Vujević Nikola, Žakić Svetozar, Bogdanović Ivan, Gracin Jure, Skrinjarić Mate, Dujmović Ante, Lukin Kuzma, Blaha Viktor, Paušek, Žlender Franjo, Barišić Ljubo, Pećotić Jakov, Borovina Mārk, Strika Grgo, Stipica Ante, Arbanas Visko; po K 7: Plenković Ivo, Dundov Sime, Bilić Mate; po K 6: Dumanić Petar, Kaliterina Paško, Mahulja Ivan, Jončić Nikola, Marinović Josip, Todorović Marijan, Diraka Vjekoslav, Volaravić Grgo, Arbanas Toma, Goleš Paško, Gavranić Petar, Srdelić Ivan, Jelović Vjekoslav, Međić Petar, Škunca Mate, Peša Sime; po K 5: Stupin Josip, Barković Ivić Petar, Petović Milan, Četinić Marin, Skrobica Frane, Knežević Ivan, Vučković Jovo, Bucalo Ševo, Jurić Dragutin, Alić Mate, Rupčić Martin, Belić Martin, Ružinić Josip, Španj Mate, Dulčić Jakov, Dulčić Dinko, Finka Mate, Mihaljević Danko, Bonifačić Andre, Hero Frane, Barbarić Frane, Rakocija Toma, Diraka Ignac, Poljak Agustin, Blažić Leopold, Kunić Jerko, Orlić Anton, Matković Krsto, Lalć Vaso, Milošević Ivan, Ložica Ivan, Babić Vinko, Vranić Sime, Kazija Mijo, Bjeljic Gjuro, Juršić Mārk, Kamazin Grgo, Elek Ivan, Fatović Sime, Percan Jakov; po K 4: Paulin Vlaho, Zaninović Ivan, Lemo Ivan, Bajkas Pére, Zulić Toma, Strižić Ivan, Colić Antun, Vučić Petar, Segović Grgo, Antun Marčina, Beslić Toma, Dežmalj Ivan, Radulj Ivan, Lakoš Ivan, Volarić Ivan, Kaleb Ivan, Travas Stipe, Sintić Ante, Kozeman Joso, Škorić Jure, Sablić Pave, Blečić Vjekoslav, Škurla Visko, Rukavina Aleksandro, Jandrijev Ivan, Franin Josip, Tomšić Dušan, Ćotić Jakov, Vržina Paško, Lauro Frane, Žilko Ante, Makš-Bartol, Čubrić Sime, Vučica Josip, Grbas Krsto, Kević Ljubomir, Balanca Ivan, Gracin Ante, Maras Andrija, Barić Rafael, Stjepić Nikola; po K 3: M. N., Jurjević Ivan, Mihaljević Ivan, Goboc Jakov, Gobo Antun, Kaštopil Danijel, Bontić Josip, Dominis Marijan, Grgas Ivan, Veljak, Pušić Dinko, Ivić Ante, Stadojević Jakov, Bilač Ante, Jakominić Alois, Weber Aleksandro, Mošić Andrija, Jovanović Marin, Macura Jovo, Škorić Savo, Senković Nikola, Palada Marin, Biškupić Agnelko, Jurković Ilija, Šekol Ivan, Kalažić Mate, Lovrić Josip, Zuklić Anton; po K 4: Kapeli

Ivan, Dujmović Ante, Orlić Tadija, Demarin Giuseppe, Čelić Petar; po K 2: Odanović Jure, Jurić Ivo, Buljat N., Andrić Franjo, Jerković Andrija, Jakus Grgo, Branica Vicenco, Štričević Josip, Lisica N., Klapčić Paško, Šepić Anton, Čavić Ante, Martinčić Ivan, Čekada Ivan, Hrelja Marko, Kapor Petar, Marohnić Dragutin, Branica Srećko, Stečić Josip, Kocelić Ivan, Jukopila Ivan, Milić Jure, Lovas Dragutin, Babić Mile, Vareško Grgo, Radman Anton, Jović Marko, Culinović Mate, Paškvan Jakov, Slavica Petar, Novak Josip, Barić Ivē, Martinić N., Cetinić Petar, Fačić Šime, Lelas Filip, Benčan Andrija, Bačetić Petar Ercegović Jakov; po K 1: Šljaka Ivan, Došek N. Življeli oni, koji živu na korist, ponos i srećnu budućnost svojeg naroda!

Dalje su položeni u istu svrhu slijedeći doprinosi: Da potčasti uspomenu neprežaljenog svojeg sina Petra Dorčić-a, c. i kr. korvetnog poručnika u pričuvi, inače kapetana trgovačke mornarice, poginulog dne 16. prosinca 1917., prigodom poduzetog odvajnog ljeta proti neprijatelju, polaze gosp. Ivan Dorčić-Rehić, trgovac i posjednik u Baški K 200.—. Dalje polaze ugl. obitelj gosp. Jakova Putnala K 10.—. Ukupno K 210; zadnji iskaz K 44.387-06; sveukupno K 44.597-06. Naprijed u svakoj prigodi, i na svakom mjestu za našu srednju školu u Puli!

Prodaja ribe. U slučaju, da prispije riba prodavat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imadu danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 4861.

Dopisi iz Istre.

Kanfanar. Širi se glas, da će se kanfarska njemačka škola preko noći promijeniti u talijansku. Sva bi djeca, bilo hrvatskih ili talijanskih roditelja imala da predju jednostavno u talijansku školu. Kad mi nešto zahtijevamo, a zahtijevamo obično samo ono što nam je najnužnije, onda treba kojekakovih skupština, treba dostatan broj obitelja, otaca i djece, koja bi mogla polaziti školu. I tu se strogo pazi, strogo kontrolira. Zahtijevamo dakle, da se i drugima istim mjerilom mjeri. Raspusti li se njemačka škola u Kanfanaru, to neka se barem pusti djeci slobodno, da stupe u onu školu, koja im je po srcu i jeziku milija. Najveća bi nepravednost bila i najveće izazivanje našega naroda, kad bi njemačka škola samo promijenila firmu i postala talijanskom. Mi ne zahtijevamo, nego da se dade svakomu svoje, kako kome po božjem i ljudskom pravu pripada, a ne da se tako iz kulisa radi i ide u susret drugima a na našu štetu, dok se jednog dana ne bismo osjetili pred gotovom činjenicom. Pozivaju se mjerodavni krugovi, e bi tu stvar razbijstrili i pošteno i pravedno uredili.

Poštansko gospodarstvo. Iz zapadne Istre primamo: Kad je vreća puna, gre preko, tako se veli po domaće. Nabralo se par naviljaka, koji tište dušu i srce, pa evo da čujemo. Danonice čuju se odavje, odanje kradje i neprestane kradje, sad pomanjka krumpir, fažol, kukuruz, meso (osobito suho), a često se dogodi, da nestane iz staje i tovara. I to se reda redomice. Malo istraživanja, malo ispitivanja, a siromah ostane i bez živeža, a bogme i bez tovara. Do kada će to ići, kuda i kamo, bogzna. Ali ipak onaj koji s time ravna, to jest onaj koji ima to da uredi neka stavi ruku na prsa nek kaže „mea culpa“. Nekada se istražao i htjelo se nešto istražiti, gdje faktično nije bilo ništa i to kako strogo. A osim toga u malom krugu zašla je ta zarazna bolest u višu kastu. Pruža nam se prilika, da se

čuje i zna za velika pomanjkanja paketa po c. kr. poštama. Bili isti sadržali živež ili što drugoga. Za živež je malo šakljivo, neka im Bog oprosti, kad i njima kako vele „batit“ u želudcu, pa kad nanjuše komadić slanine, dobar tek im želim, pa kako i ne bi osobito u ovo doba — p a i r n a t h i z k a z n i c a . No osim živeža pomanjka i ostalo. A zato pa ne valja šutjeti. Ponestane ti paketa i znaš, da ti nije živež unutri. Reklamiraj, nema odgovora. Potužiš se na pošiljačevu pošti, slegne ramenima, pa opet ništa. Tvoja pošta kaže nakon 2 mjeseca slavodobitno: „Izgubljeno!“ Potužiš se na c. kr. ravnateljstvo u Trst, ne dobiješ ni odgovora. Dakle ne ostane nego uredi si sa svojim paketima tako, da ih uzmeš na rame pa tako utečeš „Raubritterima“ iz pandža. Sada nam pada na um i pitamo: Gdje se vrši kontrola paketa? Kako se vrši? Koji je vršio? Osobito vrijede ta tri pitanja za promet između Istre, Kranjske, Hrvatske. Može li se paket izgubiti preko 5 do 6 pošta? Glede prometa nema isprake, jer je promet u vrijeme mira bio živahniji svadje, a tako i po poštama. Glede radnštva i činovništva nema ispraka, jer je poštano činovništvo i pomoćnici oprošteni od vojnističa. Tako ne preostaje drugo, nego vršenje svinjetine točnije svoje dužnosti. Ako pak ne može biti drukčije, neka se odredi minimalni poštanski promet pa taj da bude sseguran. Stoga se preporuča našim predsjednicima gg. zastupnicima, i onima koji mogu, a i onima na kojima to stoji, da se poštanski promet uredi, e da se opet ne povrati doba „Raubrittera“ Toliko za sada, a drugi put malo potanje i točnije.

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog admiralata broj 2 I.
od 21. siječnja 1918

Posadno nadzorstvo nadpor. Žak.
Lječničko nadzorstvo na N. V. b. „Bellona“ :
puč.-ustački lječnik dr. Zellander.

Lječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici:
lječnički lječnik dr. Telchmann.

Stožerna podčasnica mensa Nj. V. broda „Eh. Friedrich“ daje na znanje žalosnu vlijest, da je njihov sudrug gosp.

Ivan Zaninović

c. i kr. stožerni nadmeštar mina, vlasnik srebrnog zasluznog križa sa krunom na vrpcu kolajne za hrabrost i juniarne spomen kolajne,

na 20. o. mj., poslije duge i teške bolesti u Gospodinu preminuo.

Sprovod nezaboravnog nam druga krenut će danas, dne 22. siječnja, u 3 sata popodne, iz kapele grobišta c. i kr. ratne mornarice.

PULA, dne 22. siječnja 1918.

Sjetite se Crvenog križa!

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Princesa od Neutralije
veselo igra u 4 čina sa Henny Porten.

Početak: 2:30, 3:55, 5:20, i 6:45 s. pop.

Neprekidne pretstave.

Učinknina: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Uti se može kod svake pretstave.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo promjeniti raspored.

Provjernica se nabaviti knjige

B. pl. Sultner:	Dolje s oružjem	. K 3.—
L. prof. Tolstoj:	Hadži Murat	. . . 2.—
A. Bebel:	Žena i socijalizam	. . . 5.—
U. Sinclair:	Močvara	. . . 5.—
M. V. de Fereal:	Španjolska Inkvizija	. . . 3.—
G. Garibaldi:	Tajne grada Rima	. . . 2.50
N. Vuksjević:	Sabrane pripovijesti	. . . 1.50

Za poštarinu je nužno poslati 30 filira više po knjizi.

Veliko skladislo brošura i knjiga.

Cijenik štavlje se na zahtjev badava.

„Naša snaga“
Zagreb, Ilica 55. I.

„HRVATSKI LIST“

prodaje se:

Vodnjani: Prodaja duhana A. DEBETTO.

Kanfanar: Prodaja duhana TURČINOVIC.

Pazin: Papirnica NOVAK i prodaja duhana IVICH.

Poreč: Prodaja novina MARTIN SREBOTH
Trst: Novinsko opravništvo G. FANO, knjižara i papirnica GORENJEC & Comp.

Buzet: D. SIROTIĆ.

Volosko: M. STIRN.

Lovran: A. BASSAN.

Kastav: L.J. JELUŠIĆ.

Tinjan: DUSAN DEFAR.

Cerovlje: JELE GRAH.

Sv. Petar u Šumi: JOSIP BANOVAC.

Višnjan: A. GASPARINI-GRŽINA.

dan postaje sve više tanak, dok jenega lipega dana ne zaklopi oči i tomu se kaže onda, da je umro od nestasice hrane ili po domaće rečeno od glada.

Ovih sam dana otputoj se iz Raše preko Puntere u Barban, pak dolje po Proštinji i Puljštini. U Barbanu sam govorio s velikim podešatom, a na putu u Pulu sam našao našega dragoga i vrijednoga Antu Strgića, gradonačelnika u Čoravim dvorcima. Ti ga poznaš, zašto si mi bio pisao, da ga pitam, što je sa simenom. Dosta.

Na Brbanštini je jako slabo. To će ti reći svaki. I dite i žena i starica. U Čoravim dvorcima sam doznao, da tamо svako toliko ubije po koji seljak vola, ili makar zadnju kravu, i hrani se mesom dok ga još imade. Kruh, to je rijedak dar. Žene se muče ovako i onako, da svežu kraj s krajom, ali i njima to teško gre. Sve su se već naučile na „surogat“. Za kavu beru „želud“ sa duba, peku i melju i eto' ti ratne kave. Malo dropine, mekinja, kore od drveća, sve se to skupa samelje, dobije se muka br. 13 i ispeče se ratna pogača. Nešto rijetke, ali veoma riješke kaše ujutro, ono što ostane, to se pojede o podne, a mjesto večere ide se u krevet. I tako misliš, da živiš, živiš, sričan si, da je i tako,

samo kad dođeš kamo pred kakovu miru, na jedamput vidiš, da te je samo polovica ostala, drugo je polagano isčešlo. Samo da ti je vidiš, kako u Puli Labinke, Brbanke i Rakljanke a i sve potrebne žene idu od kuće do kuće.

Onamo sve samo žuta lica, sama kost i koža, a oči misliš, da će te probosti od nevolje i stida, da se moraju tako poniziti, sakrivati i potajno zamijenjivati zadnje što imaju. Par kila mesa, zadnju kokoš, jaje, sve samo za malo muke, fažola, makar konaca, da si mogu nešto zakrpati. I sve to skrivaju, nose u bisagama, pokriveno, da im to ne uzmju.

Tomu mi kažemo prokletstvo, a službeno se to nazivlje: Jednakomjerna razdioba živeža.

Ti, koji si tamo bliže Beča, što misliš, od kakove je importance bio onaj „šijoper“. Ja mislim, da od nikakove, sve je to bila samo komedija, i mi sad ne ćemo ništa imati od svega onoga, što su nam obećali. Oni uvijek obećivaju, kad se očute, da su stisnuli, onda sve lijepe besjede, sve mili, dragi, sve će biti dobro, a kad se ti malo ukrotiš, onda pak sve ostane, kako je i prije bilo. Puštam te u miru Božjem.

Na Pisku, u jatu pod burinim skasom, antošnjaka miseca.

Mate Balota.

Pismo barba Mate Balote zrmanu Toniju Prošlinaru

na Moravu.

Dragi moj zrmane Tone!

In gramatikal! To će reći, barba Mate se je naučio pisati po gospodski, i za sad je zabija, — a tužan ja, slabo san zabija — zaboravio pisati po našu. Kako vidiš, baš glatko mi ne teče, ma svejedno je, samo kad znam onoliko, koliko sam se kod pokojnoga postolara Zvane mogao naučiti. Škole nije onda bilo, a mi smo djeca išli k starome Zvani, koji nas je naučio čitati iz starih knjiga od molitve.

Kako sam iz tvoga pisma razumio, ti se na Moravi dobro — štono besida — podkova, što se tiče pisma i govora, a i svih drugih stvari. Na sve tvoje „lamentacije“ ja ti za sada ne mogu odgovoriti, ali dođi će vreme i za to.

Teško tebi, teško meni, tebi tamo, meni simo — oba se tužimo na mižeriju. Jedno je ovđe dobro, da nije snijega i leda kao kod vas tamo po širokoj Moravi, ali nevolja je na nas udarila i sve nas grize i grize, daví i daví sve pomalo, da se ni ne opaža, kako čovjek svaki

Svim pućkim školama u Istri

do znanja:

Sporazumno sa školskim oblastima
preporučuje:**knjižara IVAN NOVAK**
u PAZINU:**Dodatke za II. čitanku (10 h)****i za III. čitanku (15 h).**Ista knjižara obavlja odmah naručbe
pouzećem ili uz unaprijed priposlani
iznos.**Kosti**za centralu kosti „COLLA“ ku-
puju se u Puli, u Premanturskoj
ulici br. 16.**DOBRO ĆE ZASLUŽITI**svaki onaj, koji bere i sakuplja suho
i zeleno lišće lovorike, smilja, dušice,
smrčaka, pellna, kao i svakovne
ljekovite trave i korjenja.

Uz dobru plaću prima tvrtka

Maraspin

na Premanturskoj cesti.

Kupuje i prodaje

uz povoljne uvjete

svake vrsti pokutva,
šivačih i drugih strojeva
poznata tvrtka**FILIP BARBALIC,** Šisanaka ulica.Tapetarske radnje i popravke
pokutva obavlja brzo uz umje-
rene cijene.**Cafe Tegethoff**

najveća kavana u Puli.

Ima na raspolaganje veliki broj
a u s t r o - g a r s k i h , n j e m a č k i h i
š v i c a r s k i h novina, u hrvatskom,
českom, njemačkom i talijanskom
jeziku.Veliki salon. - 5 biljara. - Točna
postrožba.Za mnogobrojni posjet preporuča se
vlasnik.**„Kreditno i eskomptno društvo“****PULA, trg Custoza 45**prima u pohranu novac uz najviši mogući kamatnjak, te
isplaćuje uloške po dogовору, bez obzira na ratno doba, u
svakoj visini.

Uredovni satovi su: od 9 do 12 prije podne

Premije za osjeguranje**proti štetama prouzročenim od neprijateljskih zrakoplova,**Imaju stranke isplatiti osam dana prije istečenog roka.
Stranke, koje su već platile osjeguranje, mogu dignuti
odnosne police kod**Kreditnog i eskomptnog društva u Puli**
Trg Custoza 45.**Podpisivanje ratnog zajma, skopčanog
sa osjeguranjem, traje još dalje kod
ovdješnje c. kr. vojničke zaklade za
udovice i siročad na trgu Custoza
br. 45, I. k.****Veliki izbor**
umjetničkih razglednica

glasovitih naših umjetnika

dobiva se u papirnici

Jos. Krmpotić -- Pula

trg Custoza i u podružnici Fran Ferdinanda ul. 3.

Pečatni vosak

dohiva se kod tvrtke

Jos. Krmpotić, — Pula Trg Custoza 1.

Hrvati, Hrvatice!Sjetite se naše požrtvovne „Družbe
sv. Cirila i Metoda“.